Oświadczenie złożone
przez senatora Adama Bodnara
w dniu 25 sierpnia 2025 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

W dniu 23 stycznia 2024 r. z funkcji sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zrezygnował prof. Marek Safjan. W efekcie od 1 lutego 2024 r. nie pełni on już funkcji sędziego z Polski. Odszedł z TSUE po 15 latach orzekania. Formalnie jego kadencja jako sędziego Trybunału zakończyła się w 2021 r., jednakże prof. Safjan orzekał aż do 2024 r. ze względu na zakończone niepowodzeniem 2 kolejne procedury wyboru sędziego TSUE z Polski.

Zatem od 1 lutego 2024 r. w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie orzeka sędzia z Polski. Tymczasem zgodnie z art. 253 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, TFUE, każde państwo członkowskie ma prawo wskazania 1 sędziego TSUE. Kandydat wskazywany przez państwo członkowskie jest opiniowany przez Komitet opiniujący ustanowiony na mocy art. 255 TFUE, tzw. Panel 255, a w przypadku pozytywnej rekomendacji osoba taka jest mianowana na 6-letnią kadencję przez rząd państwa członkowskiego.

Brak sędziego z Polski utrudnia funkcjonowanie Trybunału. TSUE oczywiście może dalej działać w niepełnym składzie, jednak sprawy rozpatrywane przez Trybunał są w takiej sytuacji przydzielane mniejszej liczbie sędziów. Wakat na stanowisku sędziego z Polski nie pozwala również na wzbogacanie debaty na temat rozpatrywanych spraw o polskie uwarunkowania kulturowe, tradycję prawną czy krajowe spojrzenie na rozstrzygane sprawy. Ponadto brak sędziego z Polski obniża reputację polskiego środowiska prawniczego.

28 lipca 2023 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął nowelizację ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej oraz ustawy o Komitecie do Spraw Europejskich – Dz.U. z 2023 r., poz. 1914, tzw. ustawa kompetencyjna. W efekcie rząd został zobowiązany do konsultowania z prezydentem RP kandydatur na niektóre stanowiska w instytucjach unijnych, w tym na stanowisko sędziego TSUE.

W związku z powyższym mam następujące pytania do ministra spraw zagranicznych, wiceprezesa Rady Ministrów Radosława Sikorskiego jako odpowiedzialnego za politykę względem Unii Europejskiej.

1. Czy rząd planuje rozpocząć w najbliższym czasie procedurę wyboru sędziego TSUE?

2. Czy procedura wyboru sędziego TSUE będzie przeprowadzona w podobny sposób, jak to miało miejsce w przypadku sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka? Czy planowane jest ogłoszenie konkursu? A jeśli tak, to w jakim terminie?

3. Czy w związku z koniecznością wskazania sędziego TSUE rząd zamierza stosować się do postanowień ustawy kompetencyjnej, biorąc pod uwagę wyrażane przez ekspertów wątpliwości co do jej zgodności z Konstytucją RP?

Adam Bodnar
senator RP